

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ Lege privind activitatea notarială electronică	
Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ	
2.1. Sursa proiectului de act normativ	<p>Proiectul de lege este cointerpretat de către Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, în calitatea sa de autoritate de stat în domeniul comunicațiilor și digitalizării, conform art. 1 alin. (3), art. 3 și art. 6 alin. (6) din HG nr. 371/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, și de către Ministerul Justiției, în calitate de autoritate de stat care exercită organizarea, coordonarea și controlul activității notariale, conform art. 6, pct. V, pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 592/2024 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției.</p> <p>Printre obiectivele strategice prevăzute în Programul de guvernare 2021-2024, aprobat prin Hotărârea Parlamentului României nr. 42/2021 pentru acordarea încrederii Guvernului, se prevede digitalizarea serviciilor publice și a serviciilor de interes public. Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 36/1995, notarul public este investit să îndeplinească un serviciu de interes public și are statutul unei funcții autonome.</p> <p>În Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2022–2025 și planul de acțiune aferent acesteia, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 436/2022, a fost prevăzut, în cadrul cap. II - „Viziune, direcții de intervenție, obiective și indicatori de performanță”, Obiectivul strategic 2 - „Creșterea calității și eficienței justiției prin transformarea digitală a sistemului judiciar” ca Obiectiv specific „1. Generalizarea utilizării dosarului electronic, a semnăturilor și sigiliilor electronice de către judecători, procurori, grefieri, polițiști judiciari și parteneri majori (avocați, notari, executori judecătorești)”, printre rezultatele așteptate fiind „cadrul legal specific pregătit pentru utilizarea dosarului electronic, a semnăturilor și sigiliilor electronice la nivelul sistemului judiciar, precum și la nivelul poliției judiciare a MAI”.</p>
2.2. Descrierea situației actuale	<p>În România, una dintre inițiativele de digitalizare a notariatului o reprezintă adoptarea Legii nr. 589/2004 privind regimul juridic al activității electronice notariale, cu modificările și completările ulterioare. Această lege a constituit, la momentul adoptării sale, un punct de pornire în implementarea unui notariat digitalizat, însă, întrucât prezintă numeroase neajunsuri și îngrădiri, nu a putut fi pusă în aplicare. Lipsa de aplicabilitate a Legii nr. 589/2004 a fost motivată prin următoarele argumente:</p> <p>a) de la adoptarea legii a trecut o perioadă de peste 18 ani, astfel că, în prezent, actul normativ nu mai corespunde realităților sociale actuale și progresului</p>

tehnologic, aspecte care fac imposibilă instrumentarea actelor și procedurilor notariale în condiții de siguranță;

b) legea prezintă condiții anevoioase pentru autorizarea și desfășurarea activității electronice notariale. Astfel, prevederile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 589/2004 coroborat cu art. 9 și art. 12 din Normele tehnice și metodologice pentru aplicarea Legii nr. 589/2004 reglementează condițiile principale ce trebuie îndeplinite de notari pentru instrumentarea de actele electronice notariale. Preocuparea legiuitorului pentru securitatea operațiunilor notariale este justificată, însă abordarea circumstanțiată și neadaptată la condițiile tehnologice actuale și la contextul practic concret a atras imposibilitatea notarului public de a se supune acestor condiții.

Demersul pentru digitalizarea domeniului notarial are deja un punct de pornire solid, pe de o parte, raportat la evoluția tehnologiei și, pe de altă parte, luând în considerare cadrul legal de la nivelul Uniunii Europene cât și de la nivel național.

Una dintre cele mai importante reglementări care oferă o parte din instrumentele pentru dezvoltarea digitală a notariatului din România este Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 *privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE*, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, Legea nr. 214/2024 privind utilizarea semnăturii electronice, a mărcii temporale și prestarea serviciilor de încredere bazate pe acestea, publicată în Monitorul Oficial nr. 647 din 8 iulie 2024, a creat cadrul general și, totodată, a deschis calea pentru inițierea reglementării speciale de nivel primar în materia activității notariale electronice.

În prezent, procedurile notariale se instrumentează preponderent „în persoană” și „pe hârtie”, echipamentele și instrumentele digitale fiind utilizate majoritar pentru instrumentarea proceselor și procedurilor interne (i.e. înregistrarea procurilor, declarațiilor de opțiune succesorală, convențiilor matrimoniale, a succesiunilor în registrele electronice), pentru comunicarea cu bazele de date publice (Direcția de Evidență a Persoanei și Administrarea Bazelor de Date, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Agenția Națională de Administrare Fiscală, Depozitarul Central și unele Direcții de Impozite și Taxe Locale), nu și în relația dintre notar - client.

Din acest motiv, notarul public, pe de o parte, colectează documentele de la client și întocmește actului în format fizic iar, pe de altă parte, transmite aceste documente în format electronic (scanat și semnat electronic) pentru înregistrarea în registrele electronice notariale și registrele publice, precum și păstrarea în arhiva proprie.

Întrucât societatea și tehnologia progresează, digitalizarea domeniului notarial devine un fenomen necesar, care impune o reglementare corectă și adaptată realității

juridice și socio-economice actuale. Astfel, potrivit statisticilor INS, 85,7% din populația României utilizează internetul (aprox. 15,35 milioane de utilizatori de internet), iar deschiderea și interesul manifestat de societatea din România pentru adoptarea noilor tehnologii sunt în creștere.

Ritmul alert în care tehnologia este adoptată generează necesitatea fuziunii serviciilor notariale cu noile așteptări și nevoi ale societății, iar acest progres se poate realiza în condiții de siguranță prin utilizarea inteligentă a soluțiilor și instrumentelor digitale, fără a aduce atingere drepturilor constituționale ale cetățeanului, precum și principiilor și garanțiilor legale și deontologice care guvernează profesia notarială și siguranței circuitului juridic civil.

Pe cale de consecință, digitalizarea activității notariale reprezintă o nouă orientare și raportare la realitatea socială, dar și o consecință firească a creșterii continue a capacității și flexibilității noilor tehnologii și a soluțiilor de securitate cibernetică.

O parte din procedurile prevăzute de Legea nr. 36/1995, care fac obiectul prezentului proiect de act normativ, pot fi ajustate și transpuse în mod similar și în mediul digital, sub condiția de a nu afecta garanțiile oferite de activitatea notarială și fără a presupune schimbarea procedurilor *per se* și a regulilor de fond privind procedura notarială.

Implementarea unui cadru legal coerent care să reglementeze transpunerea activității notariale în mediul digital prin sisteme sigure, conform normelor și standardelor de securitate și confidențialitate, care să permită notarului atât sistematizarea proceselor premergătoare, desfășurarea unor proceduri și instrumentarea unor acte notariale electronice, cât și centralizarea, salvarea și arhivarea electronică a tuturor acestor operațiuni, ar contribui nu numai la simplificarea și securizarea operațiunilor notariale, ci și la înlăturarea muncii manuale și a suprapunerii muncii notarului și a personalului auxiliar din cadrul formelor de exercitare ale profesiei notariale.

Pentru a putea fi implementate, practicile și viziunea inovatoare trebuieacompaniate de o viziune și voință legislativă clară, care să pornească de la cel puțin următoarele obiective:

- Simplificarea și eficientizarea procedurilor și operațiunilor notariale în mediul digital;
- Eficientizarea / digitalizarea procedurilor administrative îndeplinite de notarii publici;
- Actualizarea cadrului de formare pentru a permite notarilor să-și dezvolte competențele digitale de bază, fiind astfel asigurată o utilizare corectă și competentă a oricărui sistem informatic ori instrument digital;
- Dezvoltarea de practici și politici de conduită la nivel de profesie, cu sprijinul organelor și instituțiilor cu competențe în sfera juridică.

2.3. Schimbări preconizate

Proiectul de lege reglementează regimul juridic al îndeplinirii actelor și procedurilor notariale în formă electronică, prin intermediul platformei informatice Top-not, ale cărei operaționalizare și funcționare sunt reglementate prin același act normativ.

Platforma Top-not urmează a fi dezvoltată și gestionată de către Uniune, are ca scop și administrarea și stocarea actelor notariale, precum și a documentațiilor care au stat la baza întocmirii acestora și asigură securitatea, confidențialitatea, trasabilitatea și integritatea schimbului de date, asigurând protecția secretului profesional.

Serviciile și soluțiile informatice utilizate pentru realizarea platformei pot fi furnizate inclusiv de persoane juridice de drept privat, prin intermediul unor proceduri stabilite de Consiliul Uniunii, însă normele privind funcționarea platformei Top-not sunt aprobate de Consiliul Uniunii, cu avizul ADR privind respectarea condițiilor tehnice de securitate, confidențialitate, trasabilitate și integritate.

Platforma Top-not constituie și suport tehnic pentru schimbul de informații și date între notarii publici, pe de-o parte, și autoritățile și instituțiile publice centrale și locale, pe de altă parte.

Uniunea, administratorii serviciilor furnizate prin intermediul platformei Top-not, precum și administratorii de securitate cibernetică ai platformei Top-not, asigură jurnalizarea în timp real a evenimentelor și accesului la datele vehiculate prin intermediul platformei Top-not, în scopul efectuării unor activități de audit periodice pe linia protecției, calității, securității și trasabilității datelor, în vederea asigurării transparenței utilizării acestora. Jurnalizarea evenimentelor și a accesului la date se stochează pe o durată egală cu obligativitatea legală de păstrare a documentelor conform nomenclatorului arhivistic notarial.

Orice intenție de modificare a funcționalităților platformei Top-not, care poate afecta activitatea electronică notarială, orice dezvoltare, modificare a datelor și a procedurilor operaționale care ar putea afecta funcționarea și securitatea platformei, precum și orice incident de securitate, trebuie notificate Autorității pentru Digitalizarea României.

Platforma sau, după caz, anumite componente ale acesteia, sunt supuse în mod obligatoriu activităților de audit, atât intern, cât și extern, pe linia protecției, confidențialității, calității, securității și trasabilității, audit finanțat prin bugetul Uniunii.

În ceea ce privește actele și procedurile notariale, notarii publici le vor putea îndeplini atât pe suport hârtie cât și în formă electronică - cu toate acestea, notarii publici care optează pentru îndeplinirea actelor și procedurilor notariale în formă electronică au obligația să solicite Uniunii, în prealabil, autorizația pentru desfășurarea activității în această modalitate, precum și accesul la platforma electronică Top-not și la programul informatic unic privind registrele biroului notarial.

	<p>Pentru notarii publici care vor opta să îndeplinească acte și proceduri notariale în formă electronică, Uniunea va efectua mențiunile corespunzătoare în Registrul Național de Evidență a Notarilor Publici și va afișa, pe pagina proprie de internet, lista notarilor publici care îndeplinesc acte și proceduri notariale în formă electronică.</p> <p>În esență, activitatea notarială electronică va viza toate actele și procedurile notariale compatibile și se va desfășura numai la sediul profesional al notarului public, dacă părțile sunt prezente fizic și semnează actul cu semnătură electronică calificată.</p> <p>Cu toate acestea, notarul public va putea îndeplini în formă electronică, fără prezența fizică a părților, anumite categorii de acte și proceduri expres și limitativ prevăzute de lege, precum, spre exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • consultații juridice scrise cu caracter notarial; • primirea și păstrarea documentelor în formă electronică în arhiva electronică notarială; • darea de dată certă înscrisurilor în formă electronică; • legalizarea semnăturii interpretului și traducătorului autorizat de pe traducerile în formă electronică; • transmiterea către Oficiul Național al Registrului Comerțului a actelor privind societățile; • transmiterea cererilor adresate instituțiilor și autorităților publice; • comunicarea cererilor și a oricăror alte documente pentru efectuarea operațiunilor de publicitate imobiliară. <p>Proiectul de lege instituie, totodată, noțiunea de eliberare a duplicatelor de pe înscrisurile notariale în altă formă decât cea în care au fost întocmite, respectiv de emiteră a copiei legalizate de pe înscrisuri într-o altă formă decât cea în care acestea au fost întocmite.</p> <p>Eficientizarea activității notariale este vizată și prin instituirea „evidenței activității notariale electronice”, care vizează registrele biroului notarial.</p> <p>Corelativ cu noile atribuții și proceduri reglementate prin proiectul de lege, au fost instituite și abateri disciplinare specifice pentru încălcarea prevederilor legale privind activitate notarială electronică.</p>
2.4. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ	
3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării	Nu este cazul.

în vigoare a actului normativ	
3.2. Impactul social	Proiectul de lege reprezintă un pas important în direcția digitalizării activității notariale, facilitând atât circulația internațională a actelor juridice notariale în formă electronică, precum și accesibilitatea anumitor acte și proceduri notariale prin eliminarea barierelor implicate de distanța fizică dintre beneficiarul serviciilor notariale și notarul public. Impactul social preconizat este unul amplu și pozitiv, prin alinierea atât la modernizarea impusă de progresele tehnologice și juridice aferente, cât și la solicitările adresate atât de populația generală, cât și de notarii publici, cu privire la facilitarea anumitor acte și proceduri notariale.
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Nu este cazul.
3.4. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	Nu este cazul.
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de lege va avea un impact benefic atât asupra funcției de notar public, prin modernizarea activității și creșterea competitivității, cât și asupra celorlalți participanți la mediul de afaceri - la nivel național cât și internațional - prin eficientizarea circulației actelor notariale, creșterea siguranței oferite și facilitatea accesului la serviciile notariale dinspre mediul de afaceri.
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	Ca urmare a îndeplinirii actelor și procedurilor notariale în formă electronică, se preconizează un impact pozitiv asupra mediului înconjurător, prin diminuarea consumului de hârtie, ce se reflectă în cantitatea de materie lemnoasă ce trebuie obținută și prelucrată.
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Nu este cazul.
3.8. Evaluarea costurilor și	Nu este cazul.

beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile						
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit						
b) bugete locale (i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						

(i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
a) buget de stat b) bugetele locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul.					
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și	Nu este cazul.					

<p>metodologia de calcul utilizată;</p> <p>b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.</p>	
4.8. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
<p>5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ</p>	<p>Ca urmare a Legii privind activitatea notarială electronică, este necesară adoptarea unor acte normative subsecvente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - norme aprobate de Consiliul UNNPR, cu avizul ADR, privind funcționarea platformei Top-not - art. 17 alin. (4); - regulament aprobat de Consiliul UNNPR privind jurnalizarea evenimentelor și accesul la datele vehiculate și găzduite prin intermediul platformei Top-not - art. 19 alin. (5); - norme emise de ADR pentru activitatea de auditare externă - art. 20 alin. (3); - norme aprobate de Consiliul UNNPR privind registrele notariale în formă electronică; - norme emise de ADR privind procedura de avizare a platformei Top-not - art. 27 alin. (1); - norme aprobate prin ordin al ministrului justiției privind punerea în aplicare a legii.
5.2. Impactul asupra legislației în	Nu este cazul.

domeniul achizițiilor publice	
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)	Nu este cazul.
5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE	Nu este cazul.
5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE	Nu este cazul.
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate	Nu este cazul.
5.6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative	Nu este cazul.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de	Proiectul a fost elaborat cu consultarea Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România.

cercetare și alte organisme implicate	
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Nu este cazul.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Nu este cazul.
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Este necesar avizul Consiliului Legislativ și al Consiliului Economic și Social.
6.6. Alte informații	
Secțiunea a 7-a	
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ	Proiectul de Lege este supus dezbaterii publice, conform procedurii reglementate de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și	Nu este cazul.

efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ	
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ	Nu este cazul.
8.2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de **Lege privind activitatea notarială electronică**, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

AUTORITĂȚI ȘI INSTITUȚII INIȚIATOARE:

MINISTRUL JUSTIȚIEI
Alina-Ștefania GORGHIU

MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII
Bogdan-Gruia IVAN

AUTORITĂȚI ȘI INSTITUȚII AVIZATOARE:

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE
Luminița ODOBESCU

PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII PENTRU DIGITALIZAREA ROMÂNIEI
Dragoș-Cristian VLAD

**PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU
CARACTER PERSONAL**

Ancuța Gianina OPRE